

soner saavel som til Civillisten. Det er alt det, jeg troer, at man behøver at opnaae.

Clausen: Jeg skal heller ikke paa nærværende Punkt af Sagen gaae ind paa den saakaldte Historie om Fredensborg, men jeg skal blot bemærke, at det, sely efter den Forklaring, den ærede Rigsdagsmand for Børgense (Børgersen) har givet, endnu ikke er mig klart, hvad det er, de ærede Herrer Forslagsstillere have villet opnaae ved deres Forslag; thi, naar man gjennemlæser det i dets Heelhed, vil man finde, at det aldeles ikke gaaer ud paa noget som helst Positivt, det gaaer blot ud paa, at Navnet „Fredensborg“ skal stryges, saa ofte det forekommer, — der maa ikke være Tale om Fredensborg Have, dets Dekonomie og Driverihave. Men, da der nu ved Fredensborg er baade Lyshave, Dekonomie og Driverihave, saa hjælper det ikke at stryge Navnet paa Papiret; man stryger ikke derved Tingene ud af Virkeligheden, de maae nu engang behandles som virkelige Ting, og det bliver da nødvendigt, at der tages en Bestemmelse derom, hvad enten den nu tages i den ene eller den anden Retning. — Med Hensyn til, hvad den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning) har bemærket om Udtrykket „Staten uvedkommende“, da er Udledelsen af disse Ord, som Udvalget i sin Betænkning har foreslaaet, motiveret derved, at man har villet undgaae Misforstaaelse. Det vil sees, naar man sammenligner Bestemmelserne med Hensyn til Overdragelsen af Rosenborg Haves Driverier til Civillisten, at dette Udtryk heller ikke kan ansees for correct; thi der findes iblandt disse Bestemmelser ogsaa den, at der bliver aarlig „under Tilsyn af en af Ministeriet udnævnt saghyndig Mand“ at anvende en Sum af indtil 2,800 Rbd. Det hedder videre, at Forandringer i det ved Haven ansatte Personale ikke kan stee „uden Overenskomst med Indenrigsministeriet“. Her kan det altsaa ikke siges, at denne Have er stillet som „Staten uvedkommende“, og det er for at forebygge saadan Misforstaaelse, at en Forandring i Affattelsen er foreslaaet.

Indenrigsministeren: Hvad Spørgsmaalet om Afhændelsen af Fredensborg Slot

angaaer, troer jeg, at denne Sag ikke hører herhen. Det Ministerium, hvorunder det hører, som er Finanzministeriet, da Slottet hører under Domainerne, vil vistnok efter den Indstilling, der foreligger i Finanzloven, og efter det Votum, der er afgivet af Folkethinget, hvorved en Hovedreparation af Samme er nægtet, tage det under fornyet Overveielse, om Slottet skal udbydes, eller sælges ved offentlig Auction. Iøvrigt er jeg ikke bemyndiget til at erklære mig nærmere om Finanzministerens Anskuelse. Hvad derimod Fredensborg Have angaaer, forekommer det ogsaa mig, at, hvis man vil sælge Slottet, og navnlig som foreslaaet under Finanzlovens Forhandling af den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2det District (Tscherning), om jeg ikke husker feil, udbyde det i Udlandet, og vil man vente at faae en Kjøber fra Udlandet, vil vistnok Vedligeholdelsen af Fredensborg Have bidrage til at gjøre Salget bedre, og Udskillelsen vil derimod nedsætte det.

Hvad angaaer de Gendringsforslag, der ere stillede til § 2, da kan jeg ikke have noget Bæsentligt at erindre mod, at der tilføies „eller apanagerede Personer“. Iøvrigt gaaer Udvalgets Forslag ud paa, at give Staten noget friere Hænder, og det forekommer mig, at der med Hensyn til apanagerede Personer kunde være Anledning til at tage modificerede Bestemmelser, medens man med Hensyn til Civillisten kan have fuldkommen Tillid til, at uvedkommende Haver, som Kongen ønsker sig overdragne, blive vel vedligeholdte.

Alberti: Jeg troer dog ikke, at de Gendringsforslag, der ere stillede først paa Gendringsforslagslisten, ere saa aldeles utydelige med Hensyn til Salget af Fredensborg, som den ærede Ordfører sagde. Naar det i det foreliggende Lovforslag blev udtalt, at Fredensborg Have fremdeles skal vedblive at være Statsieendom, er derved jo ogsaa sagt, at den Udskillelse, som hidtil har bestaaet mellem Fredensborg Slot og Have, skal fremdeles vedblive at bestaae. Det vil altsaa blive ligesom hidtil under to forskjellige Ministerier, indtil der bliver taget Bestemmelse om Afhændelsen af denne Statsieendom, men, at dette vil forhindre Afhændelsen, troer jeg er aldeles af-